

1

Dierbare Carlos

Het einde van een beroepsloopbaan is een scharniermoment. Rust is verdiend en moeten, wordt mogen. Vandaag staan we stil bij jouw pensioen. En dat gaat over meer dan een beroep of een loopbaan...

Laat ons even wandelen door de voorbije halve eeuw 'Carlos in Sint-Baafs en ver daarbuiten'. Velen hier aanwezig kunnen het als een film in hun hoofd terug meebeleven. Zonder volledig te kunnen zijn, is het heel wat. Hou je vast.

En, Carlos, ik weet nu al wat je straks gaat zeggen: "Maar, ik heb dat allemaal niet alleen gedaan". Juist. Maar net dat maakt je merkwaardig: je gaat nooit alleen, je bent een gemeenschapsmens. En je doet het, zoals je recentste boek heet: "In Zijn Naam" vanuit jouw diepe verbondenheid met de Christus, die je leidsman is. Of zoals je zo vaak zei: "het is meer dan mensenwerk".

Je groeide op in Oedelem in een ondernemend gezin. Je bleef er al die jaren mee verbonden door de warme band met je zus en je broer en hun gezin.

In 1971 werd je priester gewijd door bisschop Emiel-Jozef De Smedt en benoemd als medepastoor op de parochie Sint-Baafs, met in die tijd, alleen al op Sint-Baafs, drie full time priesters. Geen ingewikkelde mededelingen toen over wanneer en waar op welke zondag er een eucharistieviering is... Er waren steevast en klokvast twee missen op zaterdagavond, vier op zondagvoormiddag en één op zondagavond.

Je kwam terecht in de tweede onderpastorie, een rijhuis in de Lange Munte. Wat heb je daar graag gewoond! Nog voor je priester werd gewijd was je al je vader verloren en na enkel jaren moest je ook afscheid nemen van je moeder. Vrij snel mocht je ervaren dat wanneer je je aan de gemeenschap geeft, dat die gemeenschap ook mee voor jou zorgt. Je bloeide open als jonge priester en je schoot goed op pastoor Eymard Vandewaetere, die je met vaderlijke zorg alle kansen gaf om met de jeugd van Sint-Baafs op weg te gaan.

Je kon je in de vernieuwingsmodus in de nasleep van het Tweede Vaticaans Concilie volop ontplooiën in het jeugdwerk. Dat was vooreerst de Chiro, de WAWW: wij allen willen werken. Je wàs er, je deed mee, je bouwde bruggen, je duidde. Voor de leidingsploeg was je huis een tweede thuis. Je keuken een stencileerkot, je voorkamer een secretariaat, je zolder de bergplaats voor kookpotten, servies, veldbedden (zo van die in elkaar te steken buizen in een stoffen zakske) en wasbekkens, een serie voor de mossels en reeks om ons in te wassen... Je was er helemaal bij in de zomer, twee bivakken lang. Met raad en medische bijstand, én met je legendarische zangstondes. Op een plek in het bos of onder de schut van een tentzeil vierden we met het kleine groepje van onze afdeling heel spontaan eucharistie. Dat noemden we zo niet, dat was een viering of een stille ruimte. En dat ging over ons samenleven: hoe we elkaar nieuwe kansen konden geven, hoe we naar elkaars verhaal mochten luisteren, en naar dat van die formidabele, radicale Jezus, hoe deugdzaam en levengevend het is te delen met elkaar en met anderen... Nóóit hebben we beter begrepen als toen, wat de schuldbelijdenis, de lezingen, de offerande, de consecratie en zending inhielden. Topmomenten waren dat, die bivakken. We wilden wel er drie tenten bouwen en er blijven. Maar, je zond ons naar het dal, naar het leven, naar de plek waar het dagelijks te doen is.

De Chiro zorgde voor een brede onderbouw van het pastorale jeugdwerk.

Je enthousiasmeerde een vernieuwde vormselcatechese, met groepjes in gezinnen en vormingsweekends in Merkenveld, of Aardenburg of Westouter. Kringwerking, weet je wel, met *Blij, blij meedoen* en *Zien doe je met hart...*

Er groeide ook een nawerking met Plus Dertien, later ook het Pluskoor.

Voor jongeren was er de jongerengemeenschap Jutekoker.

Ook het Jongerenkoor, de voorloper van wat nu Solied is, groeide uit de Chiro.

Geregeld ging je in de school in de Zandstraat op bezoek, de kinderen zagen je graag komen met je gitaar.

Je richtte een liturgische groep op die zich Keihard(t) noemde en maandelijks een viering uitwerkte op maat van jongeren. Deze jongerenmissen trokken veel volk. Met een vleugje flower power (*Laat zingen de bloemen, zingen de wei, mijn hart is licht en blij...*), een streepje beat met drumstel en al een keer een elektrische gitaar... Maar vooral werd er veel aandacht besteed aan de teksten, gesprokkeld uit allerlei boekjes, en ... stilaan ook van eigen pennenvrucht.

Een andere werkgroep waarmee je scheidde, was de groep *Versobering*, die een voorloper was van de latere werkgroep *Welzijnszorg* en van een groep die in de jaren negentig al rond vluchtelingen werkte, toen vooral n.a.v. de Balkancrisis.

Het koorleven bloeide. Het parochiale zangkoor nam zich de naam Sint-Caroluskoor aan. Een naam die het koor zoveel jaren later nog altijd fier draagt. Op een bepaald moment leidde je wel vier koren: het kinderkoor Blij Meedoen, het Pluskoor, het jongerenkoor, en het Caroluskoor. Er was ook een Gregoriaans koor.

3

In de aanloop van de tachtiger jaren, in 1977, precies 40 jaar geleden, streek Piet Declercq op de parochie neer. Als missionaris uit El Salvador verbannen, stelde bisschop De Smedt hem aan om het model van basisgroepen, zoals die in de Latijns-Amerikaanse kerk waren ontstaan, hier bij ons uit te proberen.

Je sprong meteen mee op de kar en je vertaalde het model naar een werking met jongeren. Piet Declercq inspireerde jou en ook figuren als zuster Forrier, alias Chepita. Het was een zeer missionair model. Het begon met één groep, daarna volgden er vele andere, op een bepaald moment zaten we aan groep 14. Het zwerfde zelfs uit tot in Kortrijk, Gent en Strombeek-Bever.

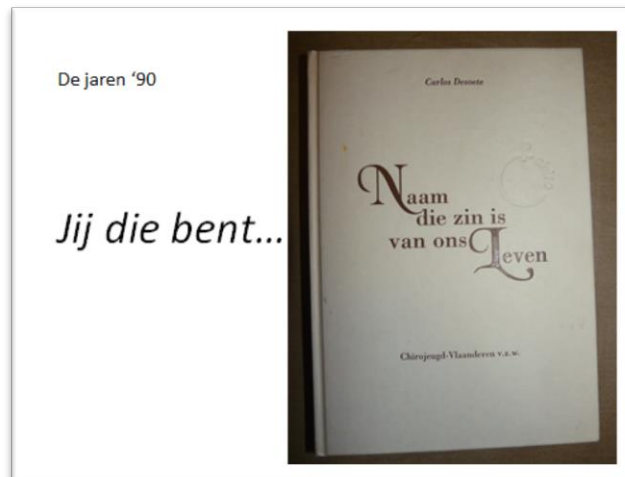
De Lange Munte was de place to be. De buren hebben het geweten, en niet alleen door de fietsen die tot verschillende huizen verder geparkeerd werden. Gespreksavonden over ons geloof, over relaties, over het verschil tussen kalverliefde en trouw, over de consumptiemaatschappij, enz..... Je werkte vaak met péirdevragen.

Je trok ook jongeren aan die in onze samenleving minder aan de bak kwamen, dat vond je erg belangrijk. We konden veel dingen uitproberen, en we mochten mislukken. Eén van je lijfspreuken was: 't Messanie.

Je zocht een evenwicht tussen gesprek, actie en bezinning. We werkten mee aan de Romerodagen, Stappen naar Vrede, acties allerhande. We hadden tal van verdiepingsweekends, we doken in het Mozesverhaal, op weg naar bevrijding. Je kreeg ons zelfs mee naar 't Boompje door een eigentijdse invulling waarin je Maria duidde als beeld van onze gemeenschap: noden zien, luisterbereidheid aan de dag leggen, ongezien dienstbaar zijn. We trokken ook vele jaren naar de internationale jongerentrefplaats Taizé, een paar keer met een volle autobus, één van de firma De Cock.

De dynamiek die je aan de dag legde en de wijze waarop je de jongerenpastoraal uitbouwde, bleven niet onopgemerkt. In 1982 werd je door de Belgische bisschoppen gevraagd om nationaal proost van Chirojeugd-Vlaanderen te worden. Een vraag waar je serieus mee worstelde. Maar, "ja" zeggen, zit in je natuur. Even nam je een appartement in Antwerpen, maar na korte tijd verkoos je, ondanks de lange autoritten, toch je vertrouwde Lange Munte als nachtelijke thuishaven. Als ankerplaats. De weinige vrije tijd die er door je werk in Antwerpen overbleef, gaf je aan de jongerenbasisgroepen en aan Solied. Je haalde daar zelf energie uit. Maar achteraf gezien, nu we zelf een pak ouder zijn geworden, snappen we niet goed hoe je dat allemaal hebt geklaard.

Chiro nationaal was in die periode erg maatschappij-betrokken. Door haar zeer grote mobilisatiekracht zorgde de Chiro mee voor het succes van de grote vredesbetogingen tegen de kernwapens en de Hand in Hand manifestaties tegen de groeiende onverdraagzaamheid en het racisme. Je ondersteunde dit. Tegelijk zorgde je voor een spirituele onderbouw, vanuit de inspiratie van Taizé, waarin strijd en inkeer een onlosmakelijk tweeluik vormen. Geloof en kerk, stonden ter discussie. Welke beweging in Vlaanderen ontsnapte er aan de K-discussie? Maar de nood aan zingeving was groot. Door je ontwapenende echtheid, doorbrak je beetje bij beetje muurtjes van onverschilligheid en cynisme die de tijdsgeest kenmerkten. Je gaf nieuwe woorden. Tientallen proosten en volwassen begeleiders in heel Vlaanderen verslonden je roestbruine boekje: "Groeï openhouden". Je hertekende het PX-teken in het logo met de open kring. Teken van de principiële openheid voor alle kinderen en jongeren. Je herschreef de kernwaarden van de Chiro in het drieluik *gaarne zien, innerlijkheid* en *rechtvaardigheid*. Dit staat twintig jaar later nog overeind.

In 1990 stierf pastoor Jan Verfaillie vrij plots. Net op dat ogenblik verstreek jouw mandaat als nationaal proost. Vanuit de parochieraad trok men naar het bisdom en wonder boven wonder nam men daar een wijze beslissing: Carlos werd pastoor op Sint-Baafs. Je kwam terug volledig thuis, al moest je de Lange Munte inruilen voor de ambtelijke pastorie. Samen met een actieve parochieraad, later het Sint-Baafs-overleg, stippelde je het parochiebeleid uit. Je installeerde vrij snel een parochieteam met wat toen nog 'leken' heette. Je zocht naar meer samen gedragen verantwoordelijkheid in de 'proostenrol' in tal van parochiale werkgroepen, de ziekenzorg, de sacramentenpastoraal en het rijke verenigingsleven. Je begeleidde ook bijna elk jaar een stagiair uit het seminarie.

De teksten, die je vooral voor de bezinningsboekjes van de Chiro had geschreven, werden gebundeld in je eerste boek. De leidmotieven daarin, zoals "ik zal er zijn voor u", "laat ons herderen", "kerken", "God is te doen", bracht je binnen in de liturgie en de werkgroepen. Je hechte veel belang aan ons wekelijks uur herbronning door een verzorgde liturgie. Je leerde je volk twee keer bidden. Adem halen en zingen. En je was geen sacristiepastoor maar te vinden aan de inkom om mensen te onthalen.

Als pastoor kreeg je er nu ook materiële aspecten bij: financieel beheer, kerkfabriek, parochiale instellingen... Er waren financiële zorgen rond het parochiaal centrum, in de nasleep van een moeilijk gelopen commerciële uitbating. Je ondersteunde volop de sociale bewegingen die het centrum terug zelf in handen namen en met tomeloze vrijwillige inzet het centrum gingen runnen. Je wist dat een parochiehuis zowat even belangrijk is als het kerkgebouw. De gebouwen zijn er opdat mensen er in kunnen bijeenkomen.

Je hechte veel belang aan het buurtwerk en stimuleerde een ploeg buurtwerkers om bij het rondragen van allerhande informatie, contacten op te bouwen en noden van mensen te zien. Onder impuls van 'Sleutelen aan wonen', de adventsactie van Welzijnszorg in 1993, startte je een woonproject op, waarbij parochianen samenleggen om een tweetal huurwoningen ter beschikking te stellen aan sociale verhuurkantoren.

Je zette je schouders achter de missiewerking en Broederlijk Delen die je verenigde in de werkgroep *Eén wereld*. Je sloeg aan het componeren en met tekst en muziek werkte je mee aan de befaamde 'Cantates': de Pachamama, de Bayan Ko, Stop. Andere wereld,... Het parochiaal centrum en zelfs de grote refter van het College werden hiervoor te klein.

In het aanloop van het magische nieuwe millennium nam je het initiatief om Ankerdagen te organiseren. De eerste van een hele reeks. Een verdiepingswerking op de parochie. Je werkte met een meditatiedoek dat nog in het centrum hangt. En in de kerk kwam er een boomsculptuur van Omer Gilliet uit Breskens die onze gemeenschap uitbeeldt die de uittocht waagt uit het land van elk-voor-zich.

5

Zo dook je 'ankervast' het nieuwe millennium in. De jaarlijkse startdagen, Valkenburgfeesten, ankeravonden; Zuid-in-zicht, er was altijd wel iets te doen.

Nieuwe communicatiekanalen werden benut, en je liet een communicatieploeg een website ontwikkelen. Sinds 2003 is hier een schat aan informatie en documenten verzameld en toegankelijk gemaakt.

Ook in 2003 nam je met Solied de je 4de CD op: *Gedreven*. Je eigen geschreven en gecomponeerde liederen worden ondertussen op vele plekken in heel Vlaanderen gezongen.

Van een wereldkamp, in Paraguay, met de internationale Chiro (de FIMCAP), bracht je het motto mee: *Als de wereld er niet beter van wordt, hebben wij geen reden van bestaan*. Of met Jacques Gaillot wist je: "*Als de kerk niet dient, dient ze tot niets*".

Bouwen aan beter samenleven werd je rode draad. Daarbij trad je niet in de valse tegenstelling of dat het nu hier dichtbij of ver weg moet gerealiseerd worden. Een liefdevolle tegenbeweging is een gezamenlijk streven die ons wereldwijd verbindt. Je zette tegelijk sterk in om mensen in armoede in onze eigen stad als in landen van het Zuiden, te verenigen en een stem te geven. Je gaf dit een concreet gezicht door de verbroedering met de poblacion Teniente Merino in Concepcion - Chile of het werk van zuster Goethals in Lubumbashi - Congo. Je stond aan de wieg van *Ûze Plekke*. Je had altijd veel aandacht voor gekwetste mensen. Je deur stond altijd open of je zocht mensen op. Vele uren stille gesprekken.

De maatschappelijke veranderingen en de evolutie naar een minderheidskerk, jaren sluimerend, werd stilaan frappant zichtbaar. Daarboven viel er in ons bisdom een bom door het pedofilieschandaal. Het gevloek en de schaamte die we dan door moesten, waren niet min.

De wijze waarop we ons als kerkgemeenschap organiseren, kwam dwingend aan de orde. Parochie, dekenij, federatie, pastorale eenheid... Een hele puzzel.

Ondertussen vierde je in 2012 het 100-jarig bestaan van de Sint-Baafsparochie. Samen met Vincent zocht je een creatieve uitdrukking van hoe we als christen in de wereld willen staan. Dit resulteerde in het labyrint aan de ingang van de kerk en in de appeltuin, waar je je favoriete beeld van de appel met de péle, het vlees en het klokhuis vorm kon geven.

Een lang denkproces resulteerde in de eenmaking van de vijf parochies van Sint-Michiels en Sint-Andries. Niet zomaar een structuur, maar vanuit een gedragen visie opgebouwd: de Emmaüsparochie als een ontmoetingsruimte, waar mensen bij elkaar op verhaal kunnen komen en God – vaak incognito – hun pad kruist.

Eén parochie, met vijf kernen... dat was een hele operatie maar met een opvallend grote betrokkenheid van een hele groep medewerkers groeide je naar een hecht Emmaüsteam. De lancering in 2015 toonde aan dat een nieuwe dynamiek groeit. En onze nieuwe pastoor Filip Vanbesien mocht onlangs, bij zijn aanstelling, in een hartelijke sfeer ervaren dat er hier heel wat beweegt.

De laatste twee jaren waren lastig, Carlos. Je gezondheid riep je halt toe. De eindverantwoordelijkheid werd zwaar om dragen. Gelukkig kwam er dan enkele maanden geleden vervanging in zicht. Je kon zoeken naar je nieuwe rol en een nieuwe fase leren aanvaarden. Dat je kan blijven wonen in de gemeenschap waarmee je vergroeid bent, stemt je hoopvol. Inspirerend er bij blijven. Mooi.

Deze terugblik op zo'n rijke loopbaan, kan ons zowaar wat weemoedig maken. Met een tikkeltje verleiding tot 'vroeger was het beter'... Maar jij bent de eerste om te zeggen: we moeten vooruitkijken. Andere tijden, andere vormen. Het gaat niet om het getal, het gaat om hoe God in ons werkzaam is en hoe we met groot vertrouwen de toekomst tegemoet kunnen treden om met elkaar een stukje hemel op aarde waar te maken.

Carlos, de jaren tellen. Maar wat echt telt, is het aantal leven dat er in die jaren zit. En dat bilan is meer dan positief. En wat nog komt, is bonus. Maar laat ons qua ritme afspreken - om het in muziektermen te zeggen – doe het *andantino* : "rustig gaande".

Bij je afscheid van Kipdorp in Antwerpen kreeg je een mooie kader met een kalligrafie van één van je chioliederen. Dit hangt nog steeds in je woonkamer. Onderaan had de vrijgesteldenploeg geschreven: **tekst, muziek én manier van leven: Carlos Desoete**. Zeggen en zijn, dat is één bij jou. Dank daarvoor!

En hoe kunnen we je beter danken, Carlos, dan door uit te zingen wat je voor ons betekent? Met een parafraze van één van je mooiste liederen... (zie volgende blz. : Jij die bent)

Piet Spanhove,
15-10-2017

JIJ DIE BENT

tekst, muziek én manier van leven: CARLOS

(in een versie van het tenorencollectief *De derde Strofe*)

*JIJ DIE SCHREEF: "IK ZAL ER ZIJN VOOR U,
NAAM DIE ZIN IS VAN ONS LEVEN."
WAT DIT LIED ONS ZEGT, DAT HOOR JE NU:
"KOM ERBIJ, LUISTER NU EENS EVEN."*

1

Niemand kan als jij de **woorden** geven.
Jij weet wat er in onz' harten roert.
Zonder franjes, altijd weer gedreven,
in een taal die mensen nog vervoert.

JIJ DIE SPREEKT: "IK ZAL ER ZIJN VOOR U,
NAAM DIE ZIN IS VAN ONS LEVEN."
WAT DIT LIED ONS ZEGT, DAT HOOR JE NU:
ZIEL EN ZIN VAN ONS STREVEN.

2

Jij die ons doet zingen op de **tonen**,
'zing-volle' teksten voor ons schrijft.
Voor een plek waar mensen samenwonen.
Niemand die aan de zijkant blijft.

JIJ DIE ZINGT: "IK ZAL ER ZIJN VOOR U,
NAAM DIE ZIN IS VAN ONS LEVEN."
WAT DIT LIED ONS ZEGT, DAT HOOR JE NU:
ZIEL EN ZIN, VAN ONS STREVEN.

3

Jij die **voorleeft** wat de woorden zingen,
die van 'kerk' een werkwoord hebt gemaakt.
Recht en vrede, 't komt bij jou van binnen,
alles delen, is wat ons echt raakt.

JIJ DIE LEEFT: "IK ZAL ER ZIJN VOOR U,
NAAM DIE ZIN IS VAN ONS LEVEN."
WAT DIT LIED ONS ZEGT, DAT HOOR JE NU:
ZIEL EN ZIN, VAN ONS STREVEN.